

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Márie Usačevovej v právnej veci navrhovateľa **J. O. Š.**, bytom K. X., B. proti odporkyňi **Sociálnej poisťovni, ústredie**, Ul. 29. augusta 8, Bratislava **o starobný dôchodok**, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 24. septembra 2010, č. k. 7Sd 73/2008-107, v časti, v ktorej potvrdil rozhodnutia odporkyne číslo X. zo 4. mája 2009 (rozhodnutie 2) v spojení s rozhodnutím zo 6. júla 2009 a rozhodnutím z 10. novembra 2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 24. septembra 2010, č. k. 7Sd 73/2008-107, v napadnutej časti **m e n í** tak, že rozhodnutia odporkyne číslo X. zo 4. mája 2009 (rozhodnutie 2) v spojení s rozhodnutím zo 6. júla 2009 a rozhodnutím z 10. novembra 2009 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** odporkyňi na ďalšie konanie.

Účastníkom náhradu trov konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd rozsudkom z 24. septembra 2010, č. k. 7Sd 73/2008-107 zastavil konanie v časti napadnutých rozhodnutí odporkyne číslo X. z 28. februára 2008 a zo 17. júna 2008, ktoré odporkyňa zrušila svojím rozhodnutím 1 zo 4. mája 2009. Súčasne krajský súd potvrdil rozhodnutia odporkyne číslo X. zo 4. mája 2009 (rozhodnutie 2) v spojení s rozhodnutím zo

6. júla 2009 o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o starobný dôchodok pre nesplnenie podmienok nároku na túto dávku podľa § 273 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“). Taktiež potvrdil rozhodnutie odporkyne z 10. novembra 2009, ktorým odporkyňa zmenila rozhodnutie zo 6. júla 2009 vo výroku i odôvodnení tak, že zamietla žiadosť navrhovateľa o pomerný starobný dôchodok podľa § 26a ods. 1, 2 zákona č.100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č.100/1988 Zb.“).

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd mal za preukázané, že navrhovateľ k 1. decembru 2007, teda ku dňu, od ktorého žiadal starobný dôchodok priznať, nesplnil podmienku potrebnej doby desiatich rokov dôchodkového poistenia a to ani pre nárok na starobný dôchodok podľa § 273 ods. 5 zákona o sociálnom poistení, ani pre nárok na pomerný starobný dôchodok podľa § 26a ods. 1, 2 zákona č. 100/1988 Zb., keďže aj po dodatočnom zhodnotení preukázanej doby zamestnania získal celkom 8 rokov a 165 dní dôchodkového poistenia. Krajský súd mal za preukázané, že ani jeden zo svedkov nemal zhodnotenú dobu od 1. januára 1956 do 30. marca 1958, ktorú potvrdzujú vo vyhlásení o dobe zamestnania ako dobu zamestnania v J. P. M.. Ich vyhlásenia ako svedkov nepovažoval za vierohodné a preto dospel k záveru, že uvedenú dobu navrhovateľovi nebolo možné zhodnotiť do doby dôchodkového poistenia. Na základe uvedeného dospel k záveru, že navrhovateľ nezískal potrebnú dobu dôchodkového poistenia pre priznanie dôchodkovej dávky a predmetné rozhodnutia odporkyne potvrdil.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie navrhovateľ, ktorý namietal správnosť rozhodnutia v časti, v ktorej krajský súd potvrdil rozhodnutia odporkyne číslo X. zo 4. mája 2009 (rozhodnutie 2) v spojení s rozhodnutím zo 6. júla 2009 a rozhodnutím z 10. novembra 2009 o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o pomerný starobný dôchodok. Uviedol, že žiadal o priznanie pomerného starobného dôchodku za odpracovanú dobu v rozsahu 10 rokov a 254 dní, ako aj dobu od 1. decembra 2000, ktorú odpracoval po nadobudnutí dôchodkového veku a priznaní starobného dôchodku, a ktoré nemal zhodnotené orgánom sociálneho zabezpečenia Ministerstva vnútra. Keďže sa jeho starobný dôchodok zmenil podľa § 125 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z. z. na výsluhový dôchodok a zo súčasného zamestnania odvádza odvody do Sociálnej poisťovne, požiadal o priznanie pomerného starobného dôchodku. Trval na tom, že bol zamestnancom J. P. M. od 1. januára 1956 do 30. marca 1958 a namietal, že nemal dosah na nedostatky v evidencii a hláseniach zamestnávateľa. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil na nové konanie s tým, aby bola

zohľadnená doba jeho zamestnania na J. P. M. ako doba poistenia pre priznanie pomerného starobného dôchodku.

Odporkyňa vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa uviedla, že dôvody, ktoré uviedol navrhovateľ v odvolaní nepovažuje za opodstatnené a navrhla rozsudok krajského súdu potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu v napadnutej časti je potrebné zmeniť a rozhodnutia odporkyne zrušiť.

Z obsahu spisov vrátane administratívneho spisu odporkyne vyplýva, že navrhovateľ je od 1. decembra 2000 poberateľom starobného dôchodku, priznaného mu rozhodnutím Ministerstva vnútra Slovenskej republiky podľa § 132 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov. Pre nárok a výšku starobného dôchodku mu bola podľa potvrdenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky z 21. novembra 2007 zhodnotená doba služby a zamestnania od 1. septembra 1959 do 31. augusta 1961 – základná vojenská služba v I. kategórii funkcií, od 15. septembra 1961 do 29. novembra 1995 – služba v Policajnom zbore Slovenskej republiky v I. kategórii funkcií, a doby od 30. novembra 1995 do 31. decembra 1995 a od 1. februára 1996 do 30. novembra 2000 – doba zamestnania po vzniku nároku na starobný dôchodok.

Do 30. júna 2002 boli podmienky nároku policajtov na starobný dôchodok upravené v Piatej časti zákona č. 100/1988 Zb. (§§ 132, 133).

Navrhovateľovi ako príslušníkovi Zboru národnej bezpečnosti bol od 1. decembra 2000, teda pred 1. júlom 2002, priznaný starobný dôchodok, pričom o priznaní tejto dávky dôchodkového zabezpečenia rozhodol orgán sociálneho zabezpečenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, príslušný podľa § 116 ods. 2 v spojení s § 142 ods. 4 písm. a/ zák. č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov. Týmto orgánom bol starobný dôchodok aj vyplácaný.

Dňom 1. júla 2002 nadobudol účinnosť zákon č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 328/2002 Z. z.“).

Podľa § 125 ods.1 zákona č. 328/2002 Z. z. starobné dôchodky policajtov, ak ich služobný pomer trval najmenej 15 rokov, na ktoré vznikol nárok podľa doterajších predpisov a tento nárok trvá ku dňu účinnosti ikona, sa odo dňa účinnosti tohto zákona považujú za výsluhové dôchodky podľa tohto zákona vo výške, v akej patrili ku dňu účinnosti tohto zákona, ak sú k tomuto dňu vyplácané orgánom sociálneho zabezpečenia ministerstva.

Pokiaľ zákonodarca vo vyššie citovanom ustanovení uviedol, že starobné dôchodky sa za určených podmienok považujú za výsluhové dôchodky podľa zákona č. 328/2002 Z. z., je zrejmé, že tieto starobné dôchodky **sú naďalej starobnými dôchodkami podľa zákona č. 100/1988 Zb.** a za výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z. z. sa iba považujú, najmä na účely ich valorizácie a výplaty z osobitného systému sociálneho poistenia policajtov a vojakov. Taký záver vyplýva tak z rozdielných podmienok vzniku nároku na výsluhový dôchodok a nároku na starobný dôchodok, ako aj z rozdielného spôsobu výpočtu a výšky starobných dôchodkov priznaných podľa §§ 22 až 24 v spojení s §§ 132 a 133 zákona č. 100/1988 Zb. a spôsobu výpočtu a výšky výsluhového dôchodku priznaného podľa § 39 zákona č. 328/2002 Z. z. Rozlišovanie zákonodarca medzi výsluhovými dôchodkami priznanými podľa zákona č. 328/2002 Z. z. a starobnými dôchodkami, priznanými podľa zákona č. 100/1988 Zb., ktoré sú za výsluhové dôchodky iba považované, vyplýva napríklad aj z § 4 ods. 2 zákona č. 471/2003 Z. z. o zvýšení výsluhových príspevkov a výsluhových dôchodkov zo sociálneho zabezpečenia policajtov a vojakov v roku 2003.

Je nesporné, že navrhovateľovi bol starobný dôchodok priznaný podľa zákona č. 100/1988 Zb. Tento starobný dôchodok mu naďalej patrí a za výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z. z. *sa iba považuje*. Výsluhový dôchodok podľa § 38 a nasl. zákona č. 328/2002 Z. z. mu priznaný nebol a nárok na výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z. z. mu ani nevznikol.

Podľa § 273 ods. 5 zákona o sociálnom poistení poistenec, ktorý dovŕšil vek potrebný na nárok na starobný dôchodok pred 1. januárom 2004 *a nesplnil podmienky nároku na starobný dôchodok do 31. decembra 2004 podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2005* (§ 273 ods. 2), má nárok na starobný dôchodok podľa tohto zákona, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 10 rokov a dovŕšil vek najmenej 62 rokov. Nárok na starobný dôchodok vzniká najskôr od 1. januára 2005.

Citované ustanovenie sa vzťahuje len na prípady, kedy poistenec nespĺnil podmienky nároku na starobný dôchodok pred 1. januárom 2005. Keďže navrhovateľ podmienky nároku na starobný dôchodok pred 1. januárom 2005 splnil a starobný dôchodok mu aj bol priznaný od 1. decembra 2000, ustanovenie § 273 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z. sa na neho nevzťahuje.

Podľa § 26a ods. 1 a 2 zákona č. 100/1988 Zb. v znení zákona č. 222/2003 Z. z. účinnom od 1. júla 2003 policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby má nárok na pomerný starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 10 rokov a dosiahol vek aspoň 60 rokov. Policajtovi, profesionálnemu vojakovi a vojakovi prípravnej služby sa do doby zamestnania potrebnej na nárok na pomerný starobný dôchodok nezapočítava profesionálna služba, ak túto službu vykonával v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok alebo ak policajtovi, profesionálnemu vojakovi a vojakovi prípravnej služby bol priznaný invalidný výsluhový dôchodok.

Ustanovenie § 26a zákona č. 100/1988 Zb. v znení zákona č. 107/1999 Z. z. upravuje s účinnosťou od 1. júla 1999 podmienky nároku na pomerný starobný dôchodok *profesionálneho vojaka*. Bolo prijaté v nadväznosti na zákon č. 114/1998 Z. z. o výsluhovom zabezpečení vojakov. *Až od 1. júla 2003 sa týka aj policajtov* vzhľadom na zákon č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov. Jeho použitie je však možné iba v prípade, že vojak, resp. policajt mali priznané výsluhové dôchodky podľa zákona č. 114/1998 Z. z., resp. od 1. júla 2002 podľa zákona č. 328/2002 Z. z. Jeho použitie v prípade vzniku nároku na starobný dôchodok podľa Piatej časti zákona č. 100/1988 Zb. (§§132 a 133) neprichádza do úvahy.

Vek 55 rokov, potrebný na nárok na starobný dôchodok podľa zákona č. 100/1988 Zb., navrhovateľ dovíšil 30. novembra 1995 a k tomuto dňu, splnil aj podmienky nároku na starobný dôchodok. Odporkyňa preto pri rozhodovaní o jeho nesprávne aplikovala ustanovenie § 273 ods. 5, resp. § 65 zákona o sociálnom poistení a § 26a zákona č. 100/1988 Zb.

Pomerný starobný dôchodok je v zmysle § 7 písm. a/ bodu 1 zákona č. 100/1988 Zb. osobitným druhom starobného dôchodku, podmienky nároku na ktorý sú uvedené v druhom diele druhej hlavy (§ 20 až § 28) zákona č. 100/1988 Zb.

Vznik nároku na starobný dôchodok a jeho výplatu podľa zákona č. 100/1988 Zb. súčasne vylučuje možnosť vzniku nároku na pomerný starobný dôchodok podľa § 26a zákona č. 100/1988 Zb. ako aj vznik nároku na starobný dôchodok podľa § 65 ods. 1 zákona o sociálnom poistení.

V žiadosti z 13. decembra 2007 navrhovateľ žiadal o **starobný dôchodok**, ktorý žiadal priznať od 1. decembra 2007. V žiadosti žiadal aj o započítanie doby zamestnania od 1. decembra 2000 do 30. novembra 2007, pričom uvedená doba *je dobou ďalšieho zamestnania po vzniku nároku na starobný dôchodok.*

Žiadosť o zohľadnenie ďalšej doby zamestnania (v rokoch 1956 až 1958), ktorá nebola zohľadnená pri priznaní starobného dôchodku ako i doby zamestnania po vzniku nároku na starobný dôchodok je vzhľadom na vyššie uvedené možné posúdiť len ako žiadosť o zvýšenie starobného dôchodku podľa (§ 259 ods. 1, § 261, § 293l ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z.).

Starobný dôchodok bol navrhovateľovi priznaný a je vyplácaný útvarom ministerstva vnútra. Keďže odporkyňa nerozhodovala o priznaní starobného dôchodku a tento dôchodok navrhovateľovi ani nevypláca, nie je daná jej právomoc rozhodnúť ani o zvýšení starobného dôchodku za ďalšie doby zamestnania.

Odvolačí súd dospel k záveru, že **rozhodnúť o nároku navrhovateľa na zvýšenie starobného dôchodku za nezhodnotenú dobu zamestnania pred vznikom nároku na starobný dôchodok a za dobu zamestnania po vzniku nároku na tento dôchodok** (považovaný za výsluhový dôchodok) podľa § 259 ods. 1, § 263 ods. 3 a § 293l ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. **je** tak ako v prípadoch uvedených v § 143d zákona č. 328/2002 Z. z. **daná právomoc útvaru Ministerstva vnútra Slovenskej republiky.**

Z uvedených dôvodov odvolačí súd dospel k záveru, že rozhodnutie odporkyne o priznaní starobného dôchodku navrhovateľovi nie je v súlade so zákonom. Rozsudok krajského súdu preto podľa § 250ja ods. 3 veta prvá O.s.p. zmenil, rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní odporkyňa znovu rozhodne o žiadosti navrhovateľa o starobný dôchodok od 1. decembra 2007, pričom je viazaná právnym názorom odvolacieho súdu (§ 250ja ods. 4 O.s.p.).

O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo účastníci ich priznanie nenavrhlí (§ 224 ods. 1 v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 24. novembra 2011

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Dagmar Bartalská